

fiskevattenägarna

Sveriges fiskevattenägareförbund

REMISSYTTRANDE

2021-01-21

Ert datum 2020-12-11

Ert dnr 4916-19

Havs- och vattenmyndigheten

Box 11 930

404 39 Göteborg

Ändrade bestämmelser för fiske på kusten i Östersjön

Sveriges Fiskevattenägareförbund har tagit del av förslagen till ändrade bestämmelser för fiske på kusten i Östersjön med tillhörande konsekvensanalys och lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

Sveriges Fiskevattenägareförbund **tillstyrker** förslaget att den befintliga fredningstiden för gädda och abborre i Kalmarsund och runt Öland även ska inkludera området ned till Torhamns udde i Blekinge län samt att fredningstiden utsträcks till perioden 1 mars - 31 maj.

Sveriges Fiskevattenägareförbund **tillstyrker** förslaget att minimimåttet på gös ökas från 40 cm till 45 cm i samtliga Östersjöns delområden för alla tillåtna redskap utom handredskap och ryssjor. Vidare att det för handredskap och ryssjor införs ett fönsteruttag för gös på 45 – 60 cm.

Sveriges Fiskevattenägareförbund **tillstyrker** förslaget om att införa en fångstbegränsning på en icke fenklippt öring per dygn vid fiske med handredskap och ryssjor.

Sveriges Fiskevattenägareförbund **tillstyrker avseende fiske med handredskap** förslaget att ändra befintlig fångstbegränsning om tre gäddor till högst tre fiskar av den sammantagna fångsten av gös och gädda. Vi **avstyrker dock att även fisket med ryssjor** ska omfattas av fångstbegränsningen. En sådan begränsning utgör ett avsevärt intrång i fastigheternas enskilda fiskerätt och det licensierade yrkesfisket med stöd av enskild rätt.

Sveriges Fiskevattenägareförbund **tillstyrker** förslagen om att inrätta nya och justerade fredningsområden men endast **förutsatt att samtliga berörda enskilda fiskerättsägare inom varje aktuellt fredningsområde har gett sitt medgivande och godkänner ett inrättande**. Det framgår inte av underlagen hur förankringen har genomförts och om förankringsprocessen kring förslagen verkligen har inkluderat samtliga berörda enskilda fiskerättsägare. Vi saknar även en konsekvensbedömning av hur fisket med stöd av enskild rätt påverkas av förslagen. I de områden som påverkas av förslagen handlar det förstås om omfattande inskränkningar i fastigheternas enskilda fiskerätt och i områden som fredas året runt rör det sig helt enkelt om en konfiskation av den enskilda fiskerätten. Det fisketryck som förekommer i berörda vattenområden är till mycket stor del hänförligt till allmänhetens fria

handedskapsfiske. Fiskefredningsområden som enbart riktar sig mot allmänhetens fria handedskapsfiske ställer vi oss ograverat bakom.

I sak anser vi att fiskefredningsområden kan vara motiverade för att värna kustbestånden av gädda, gös och abborre samt vandrade havsöring.

Vi tycker emellertid inte att myndighetsinitierade regleringar i isolerad form skapar den långsiktigt hållbara förvaltning av fiskbestånden som eftersträvas. I realiteten handlar det om distansförvaltning vilket ligger långt ifrån den ekosystembaserade fiskförvaltning som Sverige strävar efter att implementera. Väl förankrade myndighetsbeslut i sådan anda kräver helt enkelt att det införs en lokal förvaltningsmodell som öppnar upp kanaler för en verklig dialog med berörda fiskerättsägare och därmed skapar en mer rättssäker process. Ändamålsenliga fiskefredningsområden och övrig fiskevård skulle kunna lösas mycket enklare, snabbare och mer konstruktivt inom ramen för en lokal och adaptiv förvaltningsmodell för ostkustens enskilda skärgårds- och kustvatten. Det skulle skapa en stabil grund för den långsiktigt hållbara förvaltning av gädda, abborre och gös som är själva andemeningen i Havs- och vattenmyndighetens förslag. Dessutom skulle olika slags förvaltningsåtgärder kunna förankras betydligt enklare och inom ramen för en rättssäker process. Det är först när en lokal förvaltningsmodell är på plats som en ekosystembaserad fiskförvaltning i kust- och skärgården kan förverkligas på riktigt.

Vi anser att den konsekvensutredning som belyser förslagen är **undermålig**. Förslagen innebär ett mycket stort intrång i den enskilda fiskerätten och detta behandlas överhuvudtaget inte i konsekvensanalysen. Dessutom saknas en beskrivning av den omfattande förankringsprocess som sägs ha föregått förslagen om fredningsområden. Påståendet om att förslagen har förankrats hos regionala fiskeorganisationer är, åtminstone vad gäller Sveriges Fiskevattenägareförbund som en i sammanhanget synnerligen relevant organisation, direkt felaktigt.

Slutligen anser vi att en kraftfull förvaltning och beståndsreglering av skarv och säl måste vara en självklar del i ett åtgärdspaket för att förvaltningsåtgärder i form av fiskeregleringar ska bli trovärdiga och vinna acceptans.

Föreslagna generella bestämmelser för kuststräckan

- Havs- och vattenmyndigheten föreslår att den södra gränsen för den befintliga fredningstiden för gädda och abborre i Kalmarsund och runt Öland flyttas söderut till Torhamns udde i Blekinge län. Dessutom att fredningstiden utökas med en månad så att fredningsperioden blir från och med 1 mars till och med 31 maj.

Sveriges Fiskevattenägareförbund tillstyrker förslaget.

- Havs- och vattenmyndigheten föreslår att minimimått på gös ökas från 40 cm till 45 cm i samtliga Östersjöns delområden för alla tillåtna redskap utom handedskap och ryssjor. Vidare att det för handedskap och ryssjor införs ett fönsteruttag för gös på 45 – 60 cm.

Sveriges Fiskevattenägareförbund tillstyrker förslaget.

- Havs- och vattenmyndigheten föreslår att det i Kalmar län och upp till norra Uppsala län införs en fångstbegränsning på en icke fenklippt öring per dygn vid fiske med handedskap och ryssjor.

Sveriges Fiskevattenägareförbund tillstyrker förslaget.

- Havs- och vattenmyndigheten föreslår att den befintlig fångstbegränsning om tre gäddor ändras till högst tre fiskar av den sammantagna fångsten av gös och gädda vid fiske med handredskap och ryssjor från gränsen mellan Västernorrlands och Västerbottens län och söderut i Östersjön. Om det kan tillåtas ur fiskevårdssynpunkt får länsstyrelsen medge undantag för den som bedriver fiske med stöd av fiskelicens.

Sveriges Fiskevattenägareförbund tillstyrker förslaget med avseende på handredskap. Vi avstyrker dock att även fisket med ryssjor ska omfattas av fångstbegränsningen då en sådan begränsning utgör ett avsevärt intrång i fastigheternas enskilda fiskerätt och det licensierade yrkesfisket med stöd av enskild rätt.

Föreslagna fredningsområden

Havs- och vattenmyndigheten föreslår att 64 nya fredningsområden och 29 justerade fredningsområden inrättas på kuststräckan från Uppsala län till och med gränsen mot Blekinge län. Fördelat på län omfattar förslaget 8 nya och 14 justerade fredningsområden i Kalmar län, 20 nya och ett justerat fredningsområde i Östergötlands län, 2 nya och ett justerat fredningsområde i Södermanlands län, 32 nya och 12 justerade fredningsområden i Stockholms län samt 3 nya och ett justerat fredningsområde i Uppsala län.

Av de nya fredningsområdena avser 47 fredningstider under våren för skydd av gädda, gös och abborre och 5 fredningstider under hösten för skydd av havsöring. För 11 fredningsområden föreslås totalfredning under hela året och för ett föreslås både höst- och vårfredning. Under aktuella fredningstider föreslås allt fiske vara förbjudet inom berörda fredningsområden. Det gäller även licensierat och tillståndsgivet fiske efter ål som hittills har varit tillåtet inom fredningsområden på ostkusten.

Sveriges Fiskevattenägareförbund tillstyrker förslaget men endast under förutsättning att samtliga berörda enskilda fiskerättsägare inom varje aktuellt fredningsområde har gett sitt medgivande och godkänner ett inrättande. Det framgår inte av underlagen hur förankringen har genomförts och om förankringsprocessen kring förslagen verkligen har inkluderat samtliga berörda enskilda fiskerättsägare. Det saknas även en konsekvensbedömning av hur fisket med stöd av enskild rätt påverkas av förslagen. I de områden som påverkas av förslagen handlar det förstas om omfattande inskränkningar i fastigheternas enskilda fiskerätt och i områden som fredas året runt rör det sig helt enkelt om en konfiskation av den enskilda fiskerätten. Det fisketryck som förekommer i berörda vattenområden är till mycket stor del hänförligt till allmänhetens fria handredskapsfiske. Fiskefredningsområden som enbart riktar sig mot allmänhetens fria handredskapsfiske ställer vi oss ograverat bakom.

I sak anser vi att fiskefredningsområden kan vara motiverade för att värna kustbestånden av gädda, gös och abborre samt vandrade havsöring.

Vi tycker emellertid inte att myndighetsinitierade regleringar i isolerad form skapar den långsiktigt hållbara förvaltning av fiskbestånden som eftersträvas. I realiteten handlar det om distansförvaltning vilket ligger långt ifrån den ekosystembaserade fiskförvaltning som Sverige strävar efter att implementera. Vål förankrade myndighetsbeslut i sådan anda kräver helt enkelt att det införs en lokal förvaltningsmodell som öppnar upp kanaler för en verklig dialog med berörda fiskerättsägare och därmed skapar en mer rättssäker process.

Ändamålsenliga fiskefredningsområden och övrig fiskevård skulle kunna lösas mycket enklare, snabbare och mer konstruktivt inom ramen för en lokal och adaptiv förvaltningsmodell för ostkustens enskilda skärgårds- och kustvatten. Det skulle skapa en stabil grund för den långsiktigt hållbara förvaltning av gädda, abborre och gös som är själva andemeningen i Havs- och vattenmyndighetens förslag. Dessutom skulle olika slags förvaltningsåtgärder kunna förankras betydligt enklare och inom ramen för en rättssäker process. Det är först när en lokal förvaltningsmodell är på plats som en ekosystembaserad fiskförvaltning i kust- och skärgården kan förverkligas på riktigt.

Sveriges Fiskevattenägareförbundet har ett konkret och genomarbetat förslag till lokal förvaltningsmodell som skapar incitament för lokalt engagemang, aktiv lokal skräddarsydd fiskereglering, konkreta fiskevårdsåtgärder och fisketillsyn. Det är en förvaltningsmodell som stärker det lokala ansvaret, genererar fiskevårdsmedel och dessutom öppnar kanaler för en tydlig dialog mellan myndigheterna och en idag splittrad ägarkrets. Modellen lever med andra ord upp till allt det som begreppet ekosystembaserad fiskförvaltning står för.

Förankringsprocessen

I föreskriftsunderlaget och konsekvensutredningen konstaterar Havs- och vattenmyndigheten att *”förankringsprocessen inom respektive län skiljer sig åt men det har varit ett omfattande arbete i dialog med berörda fiskerättsägare respektive fiskets olika organisationer på regional nivå”*. En redovisning av denna *omfattande* förankringsprocess saknas emellertid i underlagen.

I de till remissen bilagda detaljbeskrivningarna av de sammanlagt 93 fredningsområdena framgår det endast i 8 fall att fredningsområdena har förankrats i dialog med berörda fiskerättsägare. I fyra av dessa fall har en fiskevårdsområdesförening varit part i dialogen och i övriga fall samfällighetsföreningar eller staten själv i egenskap av ägare till fiskerättsbärande fastigheter. För 85 fredningsområden saknas det helt och hållet uppgifter om huruvida förslaget är förankrat hos berörda fiskerättsägare och hur denna förankring i så fall har gått till.

Sveriges Fiskevattenägareförbund ifrågasätter därför starkt att förankringsarbetet har utförts på ett acceptabelt och rättssäkert sätt. Enligt vår mening kan ett trovärdigt förankringsarbete enbart gå till på ett sätt d.v.s. att medgivande inhämtas från berörda fiskerättsägare vilket i de flesta fall också innebär att fiskerätten har utretts i aktuella områden. Påståendet att det har skett en förankring på regional nivå med fiskets organisationer är direkt felaktigt. Relevant organisation i sammanhanget är Sveriges Fiskevattenägareförbund och dess distrikt/länsförbund. Med undantag för Östergötlands län har någon information överhuvudtaget inte förmedlats till oss eller någon dialog förts med vår organisation under beredningen av förslagen.

Sveriges Fiskevattenägareförbund anser det också vara högst anmärkningsvärt att konsekvensutredningen överhuvudtaget inte behandlar fisket med stöd av enskild rätt och de ekonomiska konsekvenser som förslaget får för berörda enskilda fiskerättsägare och deras fastigheters värde i form av beskuren eller konfiskerad fiskerätt. Antalet berörda fiskerättsägare bör ju vara känt då förslagen enligt Havs- och vattenmyndigheten har genomgått en *omfattande* förankringsprocess. I konsekvensutredningen hänvisas enbart lite nonchalant till att de enskilda fiskerättsägarna inte drabbas då de ju har möjlighet att bedriva fiske under resterande delar av året. Att fisket totalt fredas året runt i 11 fredningsområden

bortser man helt ifrån i detta konstaterande. Sammanfattningsvis är konsekvensutredningen undermålig.

Övrigt

I remissunderlaget konstateras att predation från skarv och säl har stora effekter på gädd- och abborrbestånden och att dessa predatorers beskattning är högre än det sammantagna uttaget från yrkes- och fritidsfisket.

Sveriges Fiskevattenägareförbund anser att en kraftfull förvaltning och beståndsreglering av skarv och säl måste vara en självklar del i ett åtgärds paket för att förvaltningsåtgärder i form av fiskeregleringar ska bli trovärdiga och vinna acceptans.

Med vänlig hälsning

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

Thomas Lennartsson
Förbundsdirektör
Sveriges fiskevattenägareförbund
Lilla Böslid, 305 96 Eldsberga
Tel. 0702-70 83 24
Epost. thomas.lennartsson@vattenagarna.se